sikkert ikke. Hvorfor staar der saa mange udenfor Menigheden? Det vil sige af dem, som dog mere eller mindre føler Trang efter Herrens Naademidler. Hvorfor tager de ikke Del i Menighedslivet? De kan sikkert ikke komme frem med nogen Undskyldning, som er i Overensstemmelse med de helliges Samfund. Dog gaar det ikke, Venner, at vi betragter alt indenfor Menigheden som hørende til de helliges Samfund. Nej, Verdens Mennester kan ogsaa tage Del i Menighedssagen.

Fredag Aften var der Gudstjeneste og Dagen efter Præstemøde hos Sørensen. Om Søndagen Gudstjeneste med Altergang, hvor mange var Gæst ved Herrens Bord. Om Eftermiddagen Ungdomsmøde paa Festpladsen, og om Aftenen Slutningsmøde med Gudstjeneste.

Dermed var saa disse velsignede Dage til Ende, og lad os saa haabe, at de dyrebare Røster, der har lydt til os under vort Kredsmøde, ikke har lydt forgæves.

Vi havde under hele Mødet særdeles smukt Vejr, saa Forsamlingen var ganske talrig baade Dag og Aften, eftersom der ikke var stort andre til Stede, end dem vi er vant til at se iblandt os, og jeg forstaar ikke andet, end Folk var glade ved Mødet.

Past. Marcussen talte i Laketown Menighed om Frebagen, og Past. Hansen om Søndagen.

Hermed Tak til Præsterne og Tak til de fremmede Gæster, som tog Del i vore Møder, og Tak til alle, der ikke har sparet sig selv for at gøre alt saa hyggeligt som muligt til denne skønne og velsignede Højtidsfest.

Venligst,

Johan Jørgensen.

Ribe Domkirke.

(Vi begyndte at gengive en Række Artikler af P. Severinsen om „Ribe, Stadens og Stiftets kirkelige Fortid", men fandt dem saa lange, at vi ikke kunde give Plads for dem alle. Men vi vil endnu meddele følgende om selve Domkirken.)

Han tingede kunstige Mestre,
de skulde den Kirke rejse;
Muren skulde være rød og tyk,
med Taarne skulde den knejse.

Ørnen flyver i vildene Luft,
han kan sine Vinger strække;
det mente St. Laurentius,
de Taarne skulde ham række.

Den Muldvarp krabler i dyben Muld,
hvor Snuden den kan bunde;
der vilde han, St. Laurentius,
den Sten skulde Kirken grunde.

Ja, der var jo ikke Kirken i Ribe, men Kirken i Lundeby, og der gik det til med met bare Trolderi. Paa en eneste Nat byggede den sorte Trold den vidunderlige Bygning og slet ikke for det „møgle Guld og Sølv", den hellige Mand havde samlet:

For St. Laurentii venstre Øje,
tilmed for hviden Maane,
han bygger et langt og prægtigt Taarn,
det synes i hele Staane.

For St. Laurentii højre Syn
og for den røde Sol
han bygger et andet Kæmpetaarn,
det synes ved Nørrepol.

I Ribe gik det meget mere prosaisk til — i Lund for Resten ogsaa—, men da Kirken omsider stod færdig efter en Mennestealders Byggearbejde, saa kunde Bonden, der kom til Bispestaden, nok have Grund til at spørge sig selv, om et saadant „højt, udhulet, hvælvet Dovrefjeld" virkelig kunde bygges af Mennester. Kom dernede paa det flade sønderjyske Land, — der, hvor Brorson siden gik „blandt Blomsterne i Enge" — og se, hvor denne Murkolos hæver sig med sine Tage og Taarne! Det er, som Ribe By synker i Jorden, og man ser kun denne Kirketæmpe. Da Valdemarstiden gik ind, var Ribe Huse endnu lavere, og vel havde Kirken da ikke det vældige røde „Ribe Taarn", men saa havde den til Gengæld to graa som Marietaarnet. Og hvor saa man Magen? København var da kun nogle Markedsboder paa Seribslev Mark med en lille Skipperkirke af Træ, — hvis der overhovedet var Kirke. I Roskilde stod en forholdsvis uanselig Granitstenskirke, som først senere afløstes af den nuværende. I Aarhus var det alt ganske uanseligt, i Odense forholdsvis smaat. Kun i Lund og i Viborg blev der samtidig rejst de svære Stenkirker, som staar endnu.

Derfor har det været et Værk, der gik Ry af, da Biskop Thure tingede kunstige Mestre nede fra Rhin, og da Skude efter Skude kom op ad Ribe Aa med Tuffsten fra Andernach. Tænk! saa lang og saa høj skulde Kirken være! Og vel gik det i Staa med den, men saa kom der Mestre igen og nye Skuder med Tuffsten. Piller og Buer voksede, der spændtes Tag over Murtinderne. De kunde se det derude i Landsbyerne langt borte. Det rygtedes lige til Thy, hvorfra Studevejen gik over Ribe ned til Sachsland og Valfartsvejen helt til Vælsland. Og saa Taarnene! Der var ikke mange Kirketaarne i Datidens Danmark. De er næsten alle yngre end Aaret 1300, og mangfoldige af dem er yngre end 1400. Hvad bliver da vort Indtryk imod det, man da fik. Og inde i Kirken sang Klerke i gyldent Skrud Guds Ære paa Latin, Røgelsesduften fyldte det høje Rum, — her var det godt at bede, her var Aflad for levende og døde!

Ja, vi kan ikke sige Amen til meget af det, der da gik for god Kristendom. Der var megen Formørkelse i Menigheden, ligesom der var sørgelige Forhold i Landet.

Det stumred i Dannemænds Løvtakte Bo,
der glimted kun Brodertvistens Lue,
men ud over Slægterne lyser den Tro,
som da rejste Huset for „Vor Frue".

— — —

Efter 10 Aars Arbejde staar det gamle Kirkehus nu i bedre Stand, end det har kendt i mange Aarhundreder. Det er nænsomt udbedret med Respekt for alt, som har gammel Ret til at være her. Man har ikke som i Viborg brutalt nedrevet alt det, der er yngre end 1150. Den Kirke, man nu træder ind i, er en, som man kan se paa, hvorledes alle følgende Aarhundreder har bygget videre. Hvert Aarhundredes Gave har sit Kendemærke, hvorpaa man kan kende Giveren. Det er ikke en Kirke fra det 12. Aarhundrede, men en Kirke fra 9 Aarhundreder.

Man har begyndt med at bygge Koret, og i Løbet af en Mennesealder har man faaet Stibet føjet til. Indtil hele Kirken var færdig, har man brugt Koret til Gudstjeneste. Saaledes byggede man altid stykkevis i Middelalderen. Over Koret har man spændt Hvælvinger, og over Korsstæringen den dristige og ejendommelige Hvælvingskuppel, som minder om Sofiekirkens i Konstantinopel. Ellers har der i Koret og i Hovedstibet og de to Sidestibe været flade Lofter. Højtsiddende rundbuede Vinduer lod Lyset falde afskillig svarsommere ind end nu. Man byggede med Villie noget mørkt. Adskillige af vore samtidige Landsbykirker har kun haft to usselig smaa Lysaabninger.

Det er da Kirkens Hovedmasse, det 12. Aarhundredes Gave. Yngst deraf er det mægtige Vestparti med den pragtfulde Gavl. De svære Mure kunde tyde paa, at man oprindelig har tænkt sig dette Parti meget højere som en kolossal Taarnbygning. Det er ombannet efter Branden 1176.

Det 13. Aarhundrede — Valdemar Sejrs Aarhundrede — har givet sit store Bidrag, som allerede stelnes fra det oprindelige ved den spidse Bue og de røde Mursten. Kirken brændte 1242, og man benyttede da Lejligheden til forskellige Forskønnelser efter, hvad der nu var blevet Mode. Muren forhøjedes, og der indbyggedes gotiske Hvælvinger. Nye, brede, spidsbuede Vinduer indsattes under dem, hvorved der endnu falder rigt Lys ind paa de hvide Hvælvinger med deres lette Dekoration. Fine Halvsøjler bærer Hvælvingskonstruktionen, og disse Halvsøjler bæres atter et Stykke oppe paa Væggen af disse mærkelige lunefulde Billedhuggerarbejder, som Gotikens Bygmestre holdt af at anbringe. Hvælvingerne var iøvrigt nær blevet Kirkens Ulykke. Murene var ikke indrettede til at bære dem, og kun ved en stynbsom Forhøjelse af Sidestibene forhindrede man en Katastrofe.

Og udvendig opstod i dette Aarhundrede Ribe Bys egentlige Mærketegn, det røde gotiske Stormklokketaarn. Det var Byen, ikke Kirken, der byggede det, og det skulde være Fæstning tillige. Det er Kirkens Stolthed og tillige dens Smertensbarn. To Gange (1272 og 1594) er Kolossen styrtet ned og har bestadiget Kirken i sit Fald. Men begge Gange er den atter rejst, og formodentlig er den nu saa solid, som den aldrig har været.

Det 14. Aarhundrede — Valdemar Atterdags og Dronning Margrethes Aarhundrede — gav sig til at omgive Kirken med Kapeller og Tilbygninger. Lige før Aarhundredets Begyndelse var Kapellet Bethlehem i Hjørnet ved den søndre Korsarm bygget (nu Skeels Kapel). I Aarhundredets Løb rejste sig Kapel ved Kapel, saa vel som Kapitelhuset, der laa henne ved Koret og under sig havde Kapitelskælderen, Byens Vinkælder. Man havde i gamle Dage ofte Raadhuskældere med Vinhandel og Vinudskænkning. Der skulde aldeles ingen Symbolik være i det. Det var kun en simpel Følge af, at Raadet havde Eneret paa Vinhandel. Det samme havde Domkapitlet her, og derfor blev der Vinkælder i en af Kirkens Tilbygninger. Dog er det altsammen borte.

Det 15. Aarhundrede — Johan Huss' Aarhundrede — begyndte med en Ildebrand 1402, der gjorde Kirken stor Skade. Iøvrigt føjede man atter nogle Kapeller til, saa at der nu ikke var stort synligt af Sidestibenes Ydermure, og henad Aarhundredets Midte foretoges da en stor Ombygning, hvorved Mellemrummene mellem Kapellerne udfyldtes, Sidemurene gennembrødes, og af de to Kapelrækker dannedes de to yderste Sidestibe, som gør Ribe Domkirke til Danmark eneste femstibede Kirke. Man skal se Kirken paa straa gennem denne Højstov af Piller og Buer, som Øjet frydes ved. Og til det søndre Sidestib føjede det 15. Aarhundrede den murede, hvælvede Processionsgang om „Lindegaarden". Den gik fra Døren i det sydlige Korsstib („Kathoveddøren") og omkring en firkantet Plads hen til Vor Frue Kapel ved Marietaarnet. Lidt af det sidste Stykke staar endnu og er gjort i Stand med Kirken. Den ejendommelige støbte Døbefont, de gamle Korstole, det store Krucifiks er ogsaa det 15. Aarhundredes Gaver til Domkirken.

Det 16. Aarhundrede — Reformationens Aarhundrede — har sat Prædikestolen derinde, som nu atter straaler med sine stærke Farver. Og det satte den gamle Altertavle, hvis bedste Billeder endnu hænger over Brorsons uanselige Monument i St. Andreas Kapel.

Det 17. Aarhundrede — Resens og Kingos Aarhundrede — har ikke været gavmildt, men det har dog skænket den pragtfulde Orgelfacade, som nu har faaet en tilsvarende Underbygning. Og det har givet det store Taarn sin nuværende Form, og saa de Spor, det bærer af Svenskernes Kugler.

Det 18. Aarhundrede — Brorsons Aarhundrede — var heller ikke godt ved Kirken. Man nøjedes mest med at rive ned, hvad ikke kunde staa. Dog har det sit lille Monument, Trappetaarnets Løgkuppel paa Nordsiden. Det er fra Brorsons Bispetid.

Og endelig har det 19. Aarhundrede i sin Slutning gjort al Uret mod den gamle Kirke god igen. Dette Aarhundrede lærte at forstaa de svundne, at bygge ikke blot paa sin egen Maade, men paa deres Maade.

Da samled' vi Smuler fra Fædrenes Bord
i Skindbøgers Støv, i grønne Høje;
og hvor deres Snille har efterladt Spor,
opdaged' det klare Gransker-Øje.

Da hentede vi atter som Biskop Thure Tuffsten fra Andernach til at flikke de gamle Mure med, og vi tingede kunstige Mestre — de behøvede ikke at hentes ved Rhin — til at faa det gamle Hus paa Fode. Kærlige Hænder har lappet og lempet over alt, og som selvstændig Ydelse satte det nittende Aarhundrede det nye Marietaarn i Stedet for det gamle, som det 18. Aarhundrede havde nedbrudt. Det satte Spir paa det søndre Trappetaarn, det genrejste Sidestibenes røde Gavlrække, det bragte alt det ydre paa sin rette Plads igen.

Men det 20. Aarhundrede har prydet Kirkens Indre. Det har sat de smukke Stolestader, som kan trodse Aarhundreder, og det har rejst det ejendommelige Alter af Sølv og Sten. Det er det eneste af sit Slags i Danmark, et saakaldt Ciborium, men der er en Notits i „Ribe Oldemoder", der gør det rimeligt, at her en Gang har været et Altertempel af denne Art.

— — —

Saa er det da virkelig sandt, at 9 Aarhundreder har bygget Kirken, og har sat hver sit Mindesmærke. Intet andet giver saa stærkt et Indtryk af, at „Kirken den er et gammelt Hus." Den er et Monument om „de helliges Fællesskab" gennem Tiderne. Tanken farer langt af Leb, naar der i Dag bedes efter Ritualet: „Herre, vor Gud, du bor ikke i Templer, som er gjorte med Hænder; dog har vi bygget dette Hus, dig til Ære, for at dit hellige Navn maa bo deri." — Thi hvem er disse „vi." Det er jo alle de 9 Aarhundreder.

Men al det dejlige Huses Herlighed er intet imod, at Guds hellige Navn maa bo deri, og al Bedrift af menneskelig Snille skal have Lov at træde i Skygge for Guds Gerning med at bygge et Hus af levende Stene, hvis Grundsten ligger fastere end „Ribe Taarn". Det skal være Husets største Herlighed, om i kommende Aarhundreder Mennester kan sidde derinde og over Guds hellige Navn glemme alt det skønne, de ser for Øje.

(P. Severinsen i „Kr. Dbl.)

Elk Horn Lutheran High School and College

begynder sit 27. Skoleaar for unge Mænd og Kvinder **d. 6. Oktober.**

Skriv efter Katalog.

Th. N. Jersild,
Elk Horn, Iowa.

LUTHER COLLEGE,
Racine, Wis.

aabnes den 6te September. Dansk Højskole. Academic- Normal- College- Business-Course. — Udmærket Undervisning i Dansk, Tysk, Engelsk, Latin, Græsk.

Skriv efter Katalog.

C. H. JENSEN,
Luther College, Racine. Wi

Lægebog.

En Beskrivelse af de mest almindelige Sygdomme og deres Behandling. Et Uddrag af Dr. Thormanns Sundhedsleksikon. 133 Sider, godt indbunden, Pris 50 Cents.

Danish Luth. Publ. House, Blair, Neb.

For Skolen.

Skolen i Blair.

Maa jeg ogsaa faa Lov til i „Dansteren" at sige eller rettere skrive lidt om Skolen!

Med Skolen mener jeg Skolen i Blair. Lad mig spørge de unge iblandt vort Folk: Har I, nogen af eder, tænkt at gaa paa Skole i Vinter? Ja, der er vel nok dem iblandt eder, som har. Til disse vil jeg da sige: Hvorfor da ikke gaa til Skolen i Blair? Dana College, som Skolen ogsaa kaldes, er en kristelig Skole.

Det er netop den Slags Skoler, som er og altid vil blive den Plads og det Sted, hvor de unge har godt af at være.

Jeg har selv været paa Blair Skole, saa jeg ved, hvordan det er der.

Lad mig da faa Lov at sige til alle danske unge Mænd og Kvinder, som har tænkt at gaa paa Skole i Vinter: Kom til Blair! Lad Skolen i Aar faa flere Elever, end den noget Aar endnu har haft.

Som vi ved, er Skolen jo nu bleven noget større, end den har været. Derfor vil jeg sige til alle de unge Venner: Kom, saa mange som kan, at Skolen kan blive fyldt. Skolen begynder den 3. Oktober. Men der er jo mange, som ikke kan komme da, men som nok kunde komme til Vinterterminen. Ja, tænk saa over dette, kære unge Venner. Saa vil jeg slutte med en Hilsen til „Dansteren" og til Skolen i Blair. Jeg haaber saa at se mange unge Danske paa Skolen i Vinter.

Venlig Hilsen.

A. C. Hansen.

DANA COLLEGE.

AFDELINGER:

ACADEMY. Elementærfag, Engelsk og Dansk, Skrivning og Læsning, Regning, Historie o. s. v.

NORMAL. Til Uddannelse af Lærere og Lærerinder baade for den offentlige Skole (med Eksamen til County og State Certificates) og for den danske Børneskole.

BUSINESS. Fuldstændigt Kursus.

COLLEGE. Et fire-Aars Kursus.

SPECIAL COLLEGE. Et to-Aars Kursus for dem, der ønsker almindelig Udvikling. For dette gives Diplom.

FORBEREDENDE til Polytekniske og Landbrugsskoler samt Statsuniversiteter.

MUSIK. Violin, Orgel og Piano.

Nykommere og andre, hvis Skolegang har været forsømt, faar rig Lejlighed til hurtigst muligt at erhverve sig de praktiske Kundskaber, som man maa have for at komme frem her i Landet, men som de vanskeligt kan faa i de engelske Skoler. — Unge, der er opdragne i dansktalende Hjem, kan her lære at tale, læse og skrive deres Modersmaal rigtigt. — Konfirmationsundervisning gennem Vinterterminen.

Danske og engelske literære Foreninger holde livlige og velbesøgte Møder hver Fredag Aften. Oplæsning, Taler, Sang o. s. v. Fri Adgang til megen god Skønliteratur samt ca. 100 Blade og Tidsskrifter i Skolens Bibliothek. Sangklasser og Sangforeninger. For Piger Undervisning i Haandarbejde og Skræddersyning. Svensk og amerikansk Gymnastik. Baseball, Basket Ball, Lawn Tennis o. s. v.

Studenternes kristelige Forening holder Møde hver Lørdag Aften.

$119.00 for et Aars (34 Uger) Undervisning, Kost og Logi.

Den ny Tilbygning med stor, lys Forsamlingssal og gode Klasseværelser bliver færdig til den 1. Oktober.

Skoleaaret begynder den 3. Oktober. Skriv efter Katalog.

Kr. Anker, Blair, Nebr.

Trinitatis Seminarium

begynder, om Gud vil, sin Undervisning **den 4. Oktober.** Saadanne unge Mænd, som ønsker Optagelse paa Seminariet, maa snarest indsende Begæring herom, ledsaget af Attester for deres Uddannelse og Modenhed, til undertegnede.

Blair, Nebr. P. S. Vig.

Ecce Home.

En Sangkreds om Kristi Lidelse af Biskop Thomas Kingo. Samlet og udgivet af astor J. M. Hansen, Chicago, Ill. Indbunden 20 Cents.

Danish Luth. Publ. House.
Blair, Nebr.

Symaskiner.

Billige Priser. Gode Maskiner.

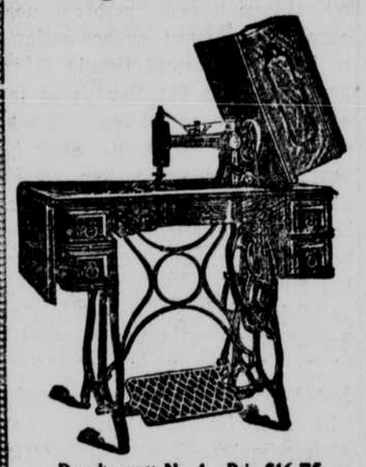

„Danskeren" Nr. 1 er i alle Maader en god, solid og billig Symaskine. Den syer hurtigt og uden Støj, har 4 Skuffer og er af nyeste Konstruktion. Der gives 10 Aars Garanti paa Maskinen. Enhver Køber vil blive fuldt tilfreds med en saadan Symaskine, og skulde den ikke være tilfredsstillende, kan den tilbagesendes.

„Danskeren" Nr. 1. Pris $16.75.

„Danskeren" Nr. 2 er absolut den bedste Symaskine, der fabrikeres, og den kan maale sig med hvilken som helst Maskine til langt højere Pris. Den har tillige den Fordel frem for „Danskeren" Nr. 1, at den kan lukkes ned.

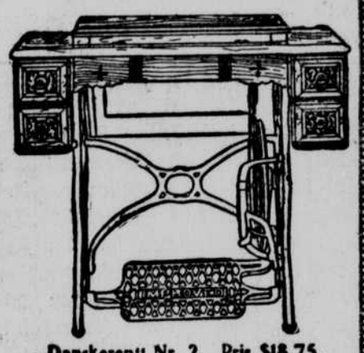

„Danskeren" Nr. 2. Pris $18.75.

Træarbejdet udføres — efter Køberens Ønske — i Eg- eller Valnøddetræ.

Vi skal gerne besvare alle Spørgsmaal med Hensyn til disse Maskiner og give Oplysninger frit. Skriv kun til os, og vi vil give nærmere Forklaring. Beløbet bedes sendt med Bestillingen.

Til forannævnte Priser maa Køberne betale Fragten til deres nærmeste Jernbanestation. Fragten er 95 Cents for hver 500 Mil og betales ved Modtagelsen.

Symaskinen „Danskeren".

Ovenstaaende vises Illustrationer af de forskellige Modeller af Symaskinen „Danskeren".

Denne Symaskine, som fabrikeres specielt for os af en af de største Fabriker i Amerika, har i en Række af Aar staaet sin Prøve i Hundreder af Landsmænds Hjem, og alle er enstemmige i sine Udtalelser om, at Maskinen giver god Tilfredsstillelse og er lige saa god og bedre end Maskiner, hvorfor der forlanges indtil den dobbelte Pris. Maskinen har høj Arm. Det frie Rum under Armen er 5½x9 Tommer, saa det sværeste Arbejde kan med Lethed haandteres. Maskinen er fabrikeret af de allerbedste Materialer, har alle moderne Forbedringer, alle Dele er fint afpudsede og nøjagtig tilpassede, og alt muligt Hensyn taget til at forene Styrke med Enkelthed og til at gøre Maskinen letløbende og forebygge Muligheden for at komme i Uorden.

Hver Maskine garanteres for 10 Aar.

Symaskinen har selvtrædende Skyttel, selvsættende Naal og automatisk Spolevinde.

Med hver Symaskine følger et Sæt af de nyeste forbedrede Staalapparater. Apparaterne er nøjagtig tilpassede til Pressestangen, er fabrikerede helt af det bedste Staal, polerede og fornikleke og uden Dele af Messing eller andet blødt Metal og uden loddede Sammenføjninger. De bestaa af:

Rufler, Tucker, Binder, Braider Foot, Under Braider Slide Plate, Shirring Slide Plate, fire Hemmers af assorterede Størrelser, Quilter, Thread Cutter, Foot Hemmer og Feller. Med hver Symaskine følger desuden: 12 Naale, 6 Spoler, Oliekande fyldt med Olie, stor og lille Skrueøgle, Sømleder, 10 Aars Garanti-Certifikat, illustreret Instruktionsbog.

Vi overtager Risikoen, om en Maskine bliver beskadiget under Transporten, og vi er ogsaa villige til at tilbagebetale Pengene og godtgøre Fragtudlæg, hvis en Køber finder Maskinen utilfredsstillende og anderledes, end vi har fremstillet den. —

Til Oplysning for dem, der muligvis ikke forstaar, hvorfor vi sælger disse Maskiner saa enormt billigt, skal vi bemærke, at Hensigten hermed er at avertere for „Danskeren" og skaffe den stadig videre og videre Udbredelse, ligesom det samtidig er os en Glæde at kunne forsyne Folk med noget virkelig godt.

Adr.: „Danskeren", Blair, Nebraska.